

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 август 2019 г., ВАРИАНТ № 2

Модул 1 (Време за работа: 60 минути)

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Кое НЕ е познавателен психичен процес?

- А) воля
- Б) усещане
- В) мислене
- Г) възприятие

2. Кое ниво е в основата на пирамидата на потребностите на Маслоу?

- А) самоусъвършенстване
- Б) физиологични нужди
- В) принадлежност
- Г) сигурност

3. Вътрешното основание, което е накарало Иван да започне уроци по пиано, за да е в една група с Теодора, се нарича:

- А) стереотип
- Б) рефлекс
- В) умение
- Г) мотив

4. Доминиращият стил решава конфликтите чрез:

- А) сътрудничество
- Б) послушание
- В) налагане
- Г) избягване

5. Горен и долен праг на чувствителността се измерват при:

- А) мисленето
- Б) усещането
- В) паметта
- Г) въображението

6. Интроспекцията е:

- А) личностна характеристика
- Б) метод в психологията
- В) психична защита
- Г) групово влияние

7. Ако е истинно съждението „Някои прилепи не са кръвожадни”, то кое от изброените съждения ще бъде НЕИСТИННО?

- А) „Нито един прилеп не е кръвожаден.“
- Б) „Някои прилепи са кръвожадни.“
- В) „Всички прилепи са кръвожадни.“
- Г) „Някои кръвожадни животни са прилепи.“

8. Какво е съждението: „Някои хора са русокоси“?

- А) общоутвърдително
- Б) общоотрицателно
- В) частноутвърдително
- Г) частноотрицателно

9. Кое от следните понятия е с най-малък обем?

- А) превозно средство
- Б) Боинг 747
- В) самолет
- Г) хеликоптер

10. Какво следва от съжденията „Метълите не обичат диско“ и „Рапърите не обичат диско“?

- А) Не следва нищо за отношението между метъл и рапър.
- Б) Всички метъл са и рапър.
- В) Някои рапър са също метъл.
- Г) Нито един рапър не е метъл и нито един метъл не е рапър.

11. Кое от изброените съждения е общо?

- А) Някои хора не са високи.
- Б) Има почтени хора.
- В) Няма смъртни богове.
- Г) Някои хора са поети.

12. Кое от следните твърдения нарушава закона за непротиворечието?

- А) Антоан Рокантен не е нито старец, нито младеж.
- Б) Клаус Шустер тежи 150 кг и пробягва 100 м за 10 секунди.
- В) Мръква се или се съмва.
- Г) Съмва се и не се съмва.

13. Аристотел определя справедливостта като:

- А) строго регламентиране на нужните за обществото дейности
- Б) проява на добрия вкус
- В) споразумение между хората за упражняване на власт
- Г) мяра между равенство и неравенство

14. Съвестта като „вътрешен съдник“ е основна за етиката на:

- А) кинизма
- Б) хедонизма
- В) християнството
- Г) утилитаризма

15. При кой философ доброто е неделимо от истината и красотата?

- А) Кант
- Б) Фром
- В) Платон
- Г) Бергсон

16. Кой от проблемите НЕ е проблем на съвременната биоетика?

- А) донорството на човешки органи
- Б) абортът
- В) евтаназията
- Г) расизмът

17. Как ще допълните твърдението „Човек е осъден...”, за да цитирате правилно Жан-Пол Сартър:

- А) да бъде свободен
- Б) да бъде забравен
- В) да бъде обречен
- Г) да бъде окаян

18. В израза „категоричен императив“ думата „категоричен“ означава:

- А) неотстъпчив
- Б) понятиен
- В) пожелателен
- Г) безусловен

19. Кое изискване се отнася до правата на животните?

- А) хлебарките вкъщи трябва да бъдат добре нахранени
- Б) човек не трябва да общува с животните
- В) животните трябва да бъдат обучавани
- Г) към животните не трябва да се проявява жестокост

20. Коя е „четвъртата власт“?

- А) съд
- Б) парламент
- В) президент
- Г) медии

21. Кой от изброените конфликти изисква правна регулация?

- А) спорът за абсолютния дух в часа по философия
- Б) поделянето на имуществото след развода
- В) неразбирателството между съпрузите за марката на бъдещия им автомобил
- Г) свадата за лидерство в приятелската група

22. В Република България съдебната власт е:

- А) подчинена на Народното събрание
- Б) независима
- В) подчинена на президента
- Г) подчинена на Министерския съвет

23. Кой е основният правен закон в Република България?

- А) Конституцията
- Б) Наказателният кодекс
- В) Кодексът на труда
- Г) Законът за държавния служител

24. Всеобщото избирателно право в Република България НЕ се отнася за:

- А) хората с основно образование
- Б) представителите на етническите малцинства
- В) затворниците
- Г) непълнолетните

25. Кой е философът на Френското просвещение, който заклеява фанатизма и изтъква толерантността?

- А) Карл Маркс
- Б) Георг Хегел
- В) Готфрид Лайбниц
- Г) Франсоа Волтер

26. Ако един философ е последователен привърженик на монизма, то той НЕ може да твърди, че:

- А) духът и материята са двете субстанции на света
- Б) единното начало на всички явления е духът
- В) идеята е в основата на всичко
- Г) всичко е материя

27. На кой философ принадлежи идеята, че на човека трябва да се гледа винаги като цел и никога като средство?

- А) Платон
- Б) Макиавели
- В) Кант
- Г) Витгенщайн

28. Дуализмът е възглед, според който:

- А) съществуват само материални субстанции
- Б) съществуват само духовни субстанции
- В) съществуват както материални, така и духовни субстанции
- Г) материалните и духовните субстанции са тъждествени

29. Иронията във философския диалог е:

- А) средство за унижение и присмех над опонента
- Б) път към допълнително осмисляне на обсъжданата тема
- В) инструмент за изтъкване на собствените качества
- Г) езиков похват за разнообразяване на речта

30. Възгледът на Дж. Бъркли, че материалният предмет е сноп от усещания, се определя като:

- А) субективен идеализъм
- Б) диалектически материализъм
- В) обективен идеализъм
- Г) натурфилософия

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 август 2019 г., ВАРИАНТ № 2

Модул 2 (Време за работа: 60 минути)

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. С кое от философските направления – херменевтика, рационализъм, сенсуализъм, феноменология – свързвате твърдението на Джон Лок? В свитъка за свободни отговори запишете само едно от посочените направления.

Бих искал някой да се опита да си представи вкус, който не е изпитвало никога небцето му, или да си състави представа за миризма, която не е усещал никога.

32. Изберете точно две двойки понятия, които са от специален интерес в областта на метафизиката:

избор – отговорност, език – стил, битие – небитие, характер – темперамент, време – пространство, епоха - събитие

Запишете двете двойки понятия в свитъка за свободни отговори.

33. Посочете за кое измежду етическите учения: натурализъм, утилитаризъм, волунтаризъм, ригоризъм, евдемонизъм, хуманизъм са характерни следните твърдения:

А) Полезното е в основата на ценността.

Б) Изпълненият дълг е смисълът на човешкия живот.

Запишете в свитъка за свободни отговори само по едно етическо учение към всяко от твърденията.

34. В свитъка за свободни отговори отбележете с ДА или НЕ кои от посочените твърдения за трите епохи са верни и кои не:

1. За Новото време – водещо начало е призивът да се изследва природата.

2. За Средновековието – природата е механична и необозрима Вселена.

3. За Античността – природата се възприема като хармоничен Космос, нравствен и естетически образец.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Както рожбите на живите същества са уродливи най-напред, такива са и всички нововъведения, които са рожби на времето. ... Всяко лекарство е без съмнение нововъведение. И тоя, който не иска да прилага нови средства, трябва да очаква нови злини, тъй като времето е най-големият новатор. И ако времето променя редовно нещата и те отиват на зло, а никаква мъдрост и никакви съвети не ще ги променят, как ще свърши всичко това? Наистина това, което е станало обичай, макар и да не е добро, поне е добре приспособено. И всички тия неща, които са съществували дълго време заедно, са станали неразделни, докато новите неща не прилягат така добре. Макар да помагат с полезността си, те все пак причиняват главоболия с несъответността си. Те са като чужденци и хората повече им се удивляват, отколкото да се отнасят благосклонно към тях.

Всичко това щеше да бъде вярно, ако времето стоеше на едно място. Но то наистина се движи така бързо, че всеки упорит опит да се запази някой обичай, причинява не по-малка бъркотия от кое да е нововъведение. И тия, които тачат твърде много старите времена, са само за присмех в новото време.“

Ф. Бейкън, *Opiumi*, XXIV

35. Каква е основната тема на текста?

36. Определете дали следните твърдения са верни според автора на текста.

Срещу номера на всяко твърдение отбележете с „да“ или „не“ дали е вярно.

1. Нововъведенията първоначално изглеждат уродливи.
2. Нововъведенията са вредни, защото причиняват бъркотия.
3. Времето е най-големият новатор.
4. Прилагането на нови средства трябва да се избягва на всяка цена.

37. Защо според автора този, който не иска да прилага нови средства, трябва да очаква нови злини?

38. Какво според автора е предимството на това, което е станало обичай, дори да не е добро?

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

29 август 2019 г., ВАРИАНТ № 2

Модул 3 (Време за работа: 120 минути)

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „За този, който иска да усъвършенства своя ум, по-важно е да размишлява, отколкото да заучава.”

Рене Декарт

2. „Ако човек извършва тази или онази нравствена постъпка, той още не е добродетелен, а е добродетелен само тогава, когато този начин на поведение е постоянна черта на неговия характер.”

Хегел

3. „В момента на интерпретацията социологът вече е философ.”

Мерло Понти

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

**цикъл „Философия” –
29 август 2019 г., ВАРИАНТ № 2
КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ**

Задачи от 1. до 30.

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	А	1
2.	Б	1
3.	Г	1
4.	В	1
5.	Б	1
6.	Б	1
7.	В	1
8.	В	1
9.	Б	1
10.	А	1
11.	В	1
12.	Г	1
13.	Г	1
14.	В	1
15.	В	1
16.	Г	1
17.	А	1
18.	Г	1
19.	Г	1
20.	Г	1
21.	Б	1
22.	Б	1
23.	А	1
24.	Г	1
25.	Г	1
26.	А	1
27.	В	1
28.	В	1
29.	Б	1
30.	А	1

Задача 31 – 2 точки

Сенсуализъм.

Задача 32. – 4 точки

битие – небитие; време – пространство

Задача 33. – 4 точки.

- А) Полезното е в основата на ценността. - утилитаризъм
Б) Изпълненият дълг е смисъла на човешкия живот. - ригоризъм

Задача 34. – 6 точки

1. За Новото време – водещо начало е призивът да се изследва природата. – ДА
2. За Средновековието – природата е механична и необзрима Вселена. – НЕ
3. За Античността – природата се възприема като хармоничен Космос, нравствен и естетически образец – ДА

Задача 35. - 3 точки

Нововъведенията – тяхната необходимост и затрудненията, до които водят.

Допустими са и други отговори

Задача 36. – 4 точки

1. – да; 2. – не ; 3. – да 4. – не

Задача 37. – 6 точки

Според Бейкън този, който не иска да прилага нови средства, трябва да очаква нови злини, тъй като животът е изменчив и средствата, с които сме се справяли по-рано, престават да вършат работа.

Допустими са и други отговори

Задача 38. - 6 точки

Предимството на това, което е станало обичай е, че то се съгласува добре с други, вече наложени практики, обичаи, институции и т.н., докато нововъведенията може да влязат в конфликт с тях, т.е. предимството му е неговата добра приспособеност.

Допустими са и други отговори

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до **5** точки;
2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до **10** точки;
3. Ниво на употреба и владене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до **10** точки;
4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до **7** точки;
5. Ниво на езикова и стилистична култура – до **3** точки